

А. Г. Юровський,

здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6831-9427>

ПОШИРЕННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОСОБУ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУДОВОГО ЗАХИСТУ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: alisa-d@ukr.net

*Метою статті є розгляд актуальних питань судового захисту поширення недостовірної інформації про особу в мережі Інтернет, у тому числі щодо публічних осіб, на основі вивчення й узагальнення доктринального доробку юридичної науки, чинного законодавства України та судової практики. **Методологічною основою** дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання. Використання цих методів дало можливість виявити та описати актуальні питання судового захисту поширення недостовірної інформації про особу в мережі Інтернет. **Результати:** було зроблено висновок про те, що останнім часом національні суди у більшості випадків відмовляють у задоволенні позовних вимог та не визнають інформацію, яка поширюється через мережу Інтернет, недостовірною та не зобов'язують її спростувати, оскільки в більшості випадків суди вважають судження відносно позивачів оціночними і такими, що критикують особу, однак наклеп при цьому відсутній, що позбавляє осіб отримати належний захист та сатисфакцію в судовому порядку. **Обговорення:** в огляді судової практики щодо справ про захист честі, гідності та ділової репутації Касаційний цивільний суд у складі Верховного суду зазначав, що національним судам необхідно знаходити правильний баланс або пріоритет як для правової та демократичної держави між двома конституційно гарантованими правами: правом на свободу думки і слова, правом на вільне вираження своїх поглядів та переконань, з одного боку, та правом на повагу до людської гідності, гарантіями невтручання в особисте і сімейне життя, судовим захистом права на спростування недостовірної інформації про особу, з другого боку. Саме в цьому суть правильного вирішення дифамаційного спору. Автор статті з цим цілковито погоджується.*

Ключові слова: інформація; достовірна інформація; недостовірна інформація; поширення недостовірної інформації; мережа Інтернет; електронні засоби масової інформації; дифамаційний спір.

Постановка проблеми та її актуальність. З урахуванням цифровізації, населення має доступ до інформаційних ресурсів, які надаються не тільки по телебаченню та за допомогою друкованих засобів масової інформації, в джерелах, а здебільшого з альтернативних джерел, а саме – через електронні засоби масової інформації, Месенджери, Telegram-канали, Viber-групи, де наявна величезна кількість інформаційних ресурсів у телеграм-каналах та соціальних мережах Facebook, Instagram тощо. При цьому там поши-

рюється інформація різного характеру, в тому числі й щодо осіб, яка не завжди є перевіреною та достовірною.

Відповідно до частини 2 і 3 статті 34 Конституції України [1], а також статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожен має право на свободу вираження поглядів. Це право включає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів.

Здійснення цих свобод, оскільки воно пов'язане з обов'язками і відповідальністю, може підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві, зокрема, для захисту репутації чи прав інших осіб. Отже, законодавством України кожному надається право поширювати будь-яку інформацію, в тому числі й про інших осіб, в якій може бути виражена їх думка і погляди (з урахуванням свободи вираження поглядів), але при цьому не повинні порушуватися права інших осіб і зокрема, щодо правдивості такої інформації, а особливо якщо поширення неправдивої інформації завдає шкоди честі, гідності чи діловій репутації такої особи. У цьому випадку особа, права якої порушені шляхом розповсюдження про неї недостовірної інформації, має право звернутися за захистом своїх порушених прав.

Так, стаття 21 Конституції України зазначає, що усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Можна сказати, що поширення недостовірної інформації про особу і, зокрема, через мережу Інтернет, все більше набирає популярності. І тут важливим питанням буде саме з'ясування правових наслідків поширення такої недостовірної інформації про особу в мережі Інтернет.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Питанням щодо правової охорони та захисту поширення недостовірної інформації про особу, в тому числі через мережу Інтернет та їх правовим наслідкам, було присвячено багато наукових праць. Зокрема, дослідженню в теоретичній і практичній сферах захисту осіб від недостовірності інформації присвячені наукові роботи: Аносова А.О., Білецької А.О., Бржезької З.М., Гайдури Г.І., Данильчук Л.О., Дідук А.Г., Дробожури Р.Р., Логінової Н.І., Микитенко Л.А., Партики З.В., Політанського В.С., Полудьонного М.М. та багатьох інших.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш ніж розпочати аналіз актуальних питань судового захисту поширення недостовірної інформації про особу в мережі Інтернет слід зазначити, що собою являє саме інформація та що

розуміється під поширенням інформації і недостовірною інформацією.

Так, поняття інформації закріплено у Законі України «Про інформацію» [2], де під *інформацією* розуміються будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді (ст. 1). Таке ж визначення інформації закріплено і в статті 200 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) [3]. Отже, законодавець розуміє під інформацією саме будь-які відомості та/або дані про будь-що, в тому числі й про особу, які можуть бути відображені в електронному вигляді, тобто і в мережі Інтернет.

Поняття ж *поширення інформації* та *недостовірної інформації* зазначено у Постанові Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 р. за № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» [4], яке слід враховувати на практиці.

Зокрема, у пункті 15 даної Постанови зазначено, що під *поширенням інформації* належить розуміти: опублікування її у пресі, передання по радіо, телебаченню чи з використанням інших засобів масової інформації; поширення в мережі Інтернет чи з використанням інших засобів телекомунікаційного зв'язку; викладення в характеристиках, заявах, листах, адресованих іншим особам; повідомлення в публічних виступах, в електронних мережах, а також в іншій формі хоча б одній особі.

Недостовірною вважається інформація, яка не відповідає дійсності або викладена неправдиво, тобто містить відомості про події та явища, яких не існувало взагалі або які існували, але відомості про них не відповідають дійсності (неповні або перекручені) [4].

Отже можна сказати, що однією з вимог щодо *поширення інформації*, є її *достовірність*. Поняття достовірності є доволі оціночним і кожна особа може трактувати її по своєму. Крім того, у чинному законодавстві України не міститься легального визначення поняття достовірності. Науковці ж розуміють і тлумачать це поняття по-різному. Зокрема, в теорії цивільного права під *достовірністю* розуміють властивість

інформації, яка визначає ступінь об'єктивного, точного відображення подій, фактів, що мали місце; відсутність помилок та упереджених суджень; відповідність дійсності; відповідність, адекватність та ідентичність отриманих даних фактичним умовам або властивість інформації, яка визначає ступінь об'єктивного, точного відображення подій, фактів, які мали місце.

Таким чином, *достовірність* можна розуміти як правдиве відображення дійсності на будь-яких матеріальних носіях чи шляхом вербального надання (усна передача інформації). При цьому достовірність має бути об'єктивною категорією й не залежати від сприйняття інформації особою, а також від способу її передання.

Таким чином, якщо (на вашу думку) особа дійсно поширила про вас недостовірну інформацію, то належить встановити таку особу і, відповідно, шанси на спростування такої інформації значно зростуть.

У такому випадку достатнім буде подати позов до особи з вимогою щодо спростування вказаної недостовірної інформації. При цьому рекомендується перед поданням позову до суду скористатися такою можливістю, як досудове врегулювання цього питання. Адже тут слід враховувати значну навантаженість судів, а також нестачу суддівських кадрів (мова йде про суддів, які мають повноваження). Все це може значно затягнути судовий розгляд справи.

Як відомо, в Цивільному процесуальному кодексі України (далі – ЦПК України) [5] зазначено, що строк розгляду справ становить дев'яносто днів з дня відкриття провадження (тобто розгляд справи по суті має відбутися не пізніше шістдесяті днів після відкриття провадження по справі й ще тридцять днів законодавцем надається судам для вирішення справи по суті й прийняття рішення по справі). Проте національні суди, в більшості випадків, вказаних строків не завжди дотримуються і тому належить орієнтуватися на строки розгляду справи від шести місяців до одного року й більше.

Також при вирішенні справ суди мають враховувати висновки Верховного Суду, які є обов'язковими для українських судів, а також постанови Пленуму Верховного Суду України.

У випадку поширення недостовірної інформації про осіб, яких вона стосується, і може бути сприйнята ними як така, що принижує їх честь, гідність і ділову репутацію, така особа може звернутися до суду за захистом своїх порушених особистих немайнових прав. Відповідно при порушенні права на повагу до честі, гідності та ділової репутації може виникнути дифамаційний спір.

Вирішення дифамаційного спору можливо в досудовому та судовому порядку.

Відповідно до ст. 277 ЦК України [3] фізична особа, особисті немайнові права якої порушено внаслідок поширення про неї та (або) членів її сім'ї недостовірної інформації, має право на відповідь, а також на спростування цієї інформації.

Враховуючи, що більш дієвим все ж є судовий порядок вирішення спору, автор пропонує розглянути вирішення дифамаційного спору саме в судовому порядку.

Для того, щоб довести порушення прав особи внаслідок поширення про неї недостовірної інформації, має бути юридичний склад правопорушення. Тільки наявність такого юридичного складу правопорушення може бути підставою для задоволення позову. Тобто має бути сукупність наступних обставин: 1) поширення інформації, тобто доведення її до відома хоча б одній особі у будь-який спосіб; 2) поширена інформація стосується певної фізичної чи юридичної особи, тобто позивача; 3) поширення недостовірної інформації, тобто такої, яка не відповідає дійсності; 4) поширення інформації, що порушує особисті немайнові права, тобто або завдає шкоди відповідним особистим немайновим благам, або перешкоджає особі повно і своєчасно здійснювати своє особисте немайнове право.

Вказана правова позиція викладена в уже зазначеній Постанові Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 р. за № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» [4].

У випадку поширення недостовірної інформації про особу в мережі Інтернет для притягнення винних до цивільно-правової

відповідальності слід встановити автора, який поширив таку недостовірну інформацію, та звернутися із позовною заявою до суду.

З огляду на судову практику національних судів, потерпілим від дифамаційних правопорушень рекомендується в позовній заяві зазначити зміст інформації, яка на їх думку є недостовірною. Також слід зазначити дані, що така інформація стосується саме його особи і доведена до відома іншим особам, із вказівкою на час, спосіб і визначення осіб, яким така інформація повідомлена. Необхідно надати і юридичне підтвердження належності акаунта в соціальній мережі конкретній особі (відповідачам) в реальному житті та вказати правоволодільця веб-сайту, на якому така інформація поширена. Ще рекомендується подавати разом із позовною заявою всі наявні докази, що підтверджують обставини, на яких ґрунтуються позовні вимоги.

При розгляді справ про захист гідності, честі та ділової репутації належить враховувати, що позивачам необхідно доводити, що інформація, яка поширюється негативно впливає на честь, гідність та ділову репутацію особи та призводить до порушення її особистих немайнових прав.

Відомо, що спростування недостовірної інформації здійснюється у такий же спосіб, у який вона була поширена.

При розгляді судових справ саме на відповідача покладається обов'язок: переконатися у достовірності поширеної ним інформації та достовірності джерела цієї інформації.

У випадку відсутності доказів достовірності оспорюваної інформації, слід утриматися від її поширення.

При розгляді судових справ відповідач зобов'язаний надати суду докази достовірності такої інформації, а в разі їх відсутності – видалити та спростувати інформацію, яка є недостовірною.

У тому випадку, якщо суд винесе рішення на користь позивача, то винна особа (відповідач) може бути зобов'язана спростувати таку недостовірну інформацію шляхом публікації інформації про прийняте рішення суду з ви-

кладенням у такому повідомленні резолютивної частини рішення суду.

Також особа, чії права порушені, має право і на отримання справедливої сатисфакції, а саме, відшкодування моральної шкоди, яка завдана внаслідок поширення недостовірної інформації про неї.

У судовій практиці є доволі багато справ, які пов'язані з захистом честі, гідності, ділової репутації та відшкодування моральної шкоди внаслідок поширення недостовірної інформації про особу, в тому числі в мережі Інтернет.

У випадку поширення недостовірної інформації про особу в мережі Інтернет, права таких осіб відповідними діями порушуються і, відповідно, вони заявляють вимогу про видалення такої недостовірної інформації з мережі Інтернет. На думку автора ефективнішим способом захисту буде все ж розміщення на тій самій сторінці спростування недостовірної інформації.

Також на практиці залишається проблемним питанням випадки розміщення недостовірної інформації й на так званих «фейкових акаунтах» – коли створюється сторінка в мережі Інтернет, однак під вигаданим ім'ям, а не зі справжніми даними автора сторінки. В даному випадку ефективним способом захисту буде звернення до адміністратора сайту відповідної соціальної мережі через скаргу на розміщення інформації користувачем мережі, яка порушує політику компанії. Як часто буває на практиці, адміністратори соціальної мережі приймають до уваги зауваження з боку користувачів і можуть блокувати користувачів сайту, які порушують права інших, розміщуючи недостовірну інформацію.

На думку автора ефективним способом захисту прав буде спростування поширеної недостовірної інформації шляхом оприлюднення на особистій сторінці у тій чи іншій соціальній мережі у такий самий спосіб, яким вона була поширена.

Як видно, даний спосіб захисту прав є найдієвішим, оскільки у випадку неможливості встановлення власника акаунта у соціальній мережі, національні суди відмовляють у задоволенні позовних вимог із посиланням на те, що відпові-

дача по справі не встановлено (відсутній конкретний відповідач).

Відомо, що будь-яка особа може зареєструватися під будь-яким ім'ям і вільно користуватися соціальною мережею, поширюючи при цьому інформацію на власний розсуд, що унеможливить встановити винну особу та ідентифікувати порушника, який розміщує недостовірну інформацію.

Цікавою щодо цього з практичної точки зору є справа № 755/17554/19, яка знаходилася на розгляді у Верховному Суді.

Позивач звернувся з позовом про захист честі, гідності, ділової репутації, зобов'язання спростувати недостовірну інформацію та відшкодування моральної шкоди. Підставою для звернення до суду стало розміщення у соціальній мережі Facebook та в Telegram-каналі відповідачем по справі статті, яка містить неправдиву інформацію негативного характеру стосовно особистості позивача. Відповідач, зазначивши про ведення позивачем незаконного та антидержавного способу життя, створив негативну оцінку особи позивача в очах громади, суспільства та в його власних очах, чим порушив право позивача на повагу до гідності, честі та його ділової репутації. Автором статті був відповідач. Позивач вказував на те, що опублікована відповідачем інформація була негативною по відношенню до нього. На думку позивача, відповідач, не перевіряючи фактів, за відсутності належних та допустимих доказів, створив у суспільстві уявлення про те, що позивач є зрадником держави, безпринципною та нечесною людиною, яка порушує вимоги закону та не дотримується правил поведінки, легітимованих у суспільстві, нехтує людськими цінностями заради власних інтересів, прагне отримати контроль та здійснювати вплив на посадових осіб, що свідчить про порушення прав позивача, які підлягають відновленню шляхом визнання оспоруваної інформації недостовірною та такою, що порочить і принижує його честь, гідність та ділову репутацію. Акцентувалась увага на тому, що публікація, яка була розміщена у соціальній мережі Facebook та в Telegram-каналі, містила фактичні дані, які можуть бути перевірені на предмет їхньої правдивості, вод-

ночас за своєю суттю була інформацією негативного характеру та не відповідала дійсності. Ця негативна інформація посягала на його гідність, честь, ділову репутацію та завдавала йому моральної шкоди. Позивач просив суд зобов'язати відповідача спростувати недостовірну інформацію шляхом розміщення на сторінці у Facebook та Telegram-каналі відповідача публікації про те, що була поширена неправдива інформація відносно позивача. Судом першої та апеляційної інстанції було відмовлено в задоволенні позовних вимог. Аргументовано це було тим, що не надано доказів, що розміщена відповідачем інформація носить негативний характер, що, як наслідок, порушує право на повагу до честі, гідності та ділової репутації. Однак суд касаційної інстанції не погодився із таким рішенням судів попередніх інстанцій, зазначивши, що саме на відповідача покладається обов'язок:

- переконатися у достовірності поширеної ним інформації, у разі відсутності доказів достовірності оспоруваної інформації, утриматися від її поширення; надати суду докази достовірності такої інформації, а в разі їх відсутності - видалити та спростувати її.

Суди попередніх інстанцій безпідставно звільнили відповідача від відповідальності за поширення ним інформації щодо позивача, погодившись із тим, що поширена інформація не є оціночним судженням, проте послалися лише на те, що позивачем не доведено, що розміщена відповідачем інформація носить негативний характер, що, як наслідок, порушує право на повагу до його честі, гідності та ділової репутації.

Слід зазначити, що станом на теперішній час законодавство України до цих пір не містить визначення понять честі, гідності та ділової репутації.

Пленум Верховного Суду України від 27.02.2009 р. в Постанові № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» [3] відсутність зазначених дефініцій пояснював тим, що вони є морально-етичними категоріями й одночасно особистими немайновими правами, яким закон

надає значення самостійних об'єктів судового захисту.

Тим не менше лише Верховний Суд України у 2009 році у зазначеній Постанові дав визначення зазначеним категоріям, які використовують національні суди при прийнятті рішень.

Так, під *гідністю* слід розуміти визнання цінності кожної фізичної особи як унікальної біопсихосоціальної цінності.

З *честю*, на думку Верховного Суду України, пов'язується позитивна соціальна оцінка особи в очах оточуючих, яка ґрунтується на відповідності її діянь (поведінки) загальноприйнятим уявленням про добро і зло.

Під *діловою репутацією* фізичної особи розуміється набута особою суспільна оцінка її ділових і професійних якостей при виконанні нею трудових, службових, громадських чи інших обов'язків.

Незважаючи на відсутність законодавчого закріплення вищезазначених морально-етичних категорій, суди, вирішуючи спори щодо поширення недостовірної інформації, керуються визначеннями, які зазначені в указаній Постанові.

Поширення недостовірної інформації щодо політичних діячів також мають свої особливості.

Так, у Постанові Верховного Суду у складі суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 21 серпня 2018 року у справі № 607/4318/16-ц зроблено висновок, що «оскільки політичні діячі та посадові особи, які обіймають публічні посади або здійснюють публічну владу на місцевому, регіональному, національному чи міжнародному рівнях, вирішили апелювати до довіри громадськості та погодилися «виставити» себе на публічне політичне обговорення, то вони підлягають ретельному громадському контролю і потенційно можуть зазнати гострої та сильної громадської критики у засобах масової інформації з приводу того, як вони виконували або виконують свої обов'язки. При цьому зазначені діячі та особи не повинні мати більшого захисту своєї репутації та інших прав порівняно з іншими особами. У зв'язку з цим межа допустимої критики щодо політичного діяча чи іншої публічної особи або

органу державної влади є значно ширшою, ніж окремої пересічної особи. Вказані особи неминуче відкриваються для прискіпливого висвітлення їх слів та вчинків і повинні це усвідомлювати».

У Постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 30 липня 2020 року в справі № 200/20351/18 (провадження № 61-21258св19) вказано, що «вирішуючи питання про визнання поширеної інформації недостовірною, суди повинні визначати характер такої інформації та з'ясувати, чи є вона фактичним твердженням, чи оціночним судженням, чи критикою та чи є вона такою, що виходить за межі допустимої критики за встановлених судами фактичних обставин справи.

Верховний Суд, приймаючи постанову від 09 грудня 2020 року по справі № 286/3805/18, з урахуванням усталеної практики Європейського суду з прав людини, беручи до уваги те, що позивач є публічною особою (депутатом Овруцької міської ради), а оспорювана інформація, поширена відповідачем, - допустимою критикою публічної особи, колегія суддів не знайшла підстав для задоволення позову про захист честі, гідності та ділової репутації.

Існують і випадки «перепосту» інформації у мережі Інтернет. Так, «перепостом» можна вважати поширення публікацій інших користувачів соціальною мережею. На практиці виникають питання у випадку «перепосту» - чи можливо притягати до цивільно-правової відповідальності осіб, які розміщують у себе на сторінці публікації з інших сторінок користувачів тієї чи іншої соціальної мережі.

Судова практика з цивільних справ, принаймні на даний час, стверджує що – «ні», оскільки вимога про спростування інформації може бути пред'явлена лише особі, яка створила пост (інформацію) та першою поширила її в соціальній мережі.

Вимоги до осіб, які «перепостили» інформацію не підлягають задоволенню, так як вони не є безпосереднім автором інформації, поширеної на своїй сторінці у певній соціальній мережі.

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 12 листопада 2019 року у справі № 904/4494/18 акцентовано увагу на тому, що саме позивач повинен довести факт поширення інформації відповідачем, а також те, що внаслідок цього було порушено його особисті немайнові права.

Також зверталася увага і на ту обставину, що ніхто не може бути притягнутий до відповідальності за висловлення оціночних суджень. Поняття оціночних суджень закріплено у ч. 2 ст. 30 Закону України «Про інформацію» [2]. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. Таким чином, слід відрізнити деякі висловлювання, які хоч і мають характер образи, однак в цілому контексті є оціночними судженнями з урахуванням вживаних слів та виразів з використанням мовно-стилістичних засобів.

Висновки. Можна зробити висновок про те, що останнім часом національні суди переважно відмовляють у задоволенні позовних вимог та не визнають інформацію, яка поширюється через мережу Інтернет, недостовірною та не зобов'язують її спростовувати, оскільки в більшості випадків суди вважають судження відносно позивачів оціночними і такими, що критикують особу, однак наклеп при цьому відсутній, що позбавляє осіб отримати належний захист та сатисфакцію в судовому порядку.

Також доцільним буде погодитися із твердженням національних судів і із Декларацією про свободу політичних дебатів у засобах масової інформації, схваленої 12 лютого 2004 року на 872-му засіданні Комітету Міністрів Ради Європи, а також рекомендацією, що містяться у Резолюції 1165 (1998) Парламентської Асамблеї Ради Європи про право на недоторканність приватного життя, відповідно до яких межі критики та оцінки поведінки політичних (публічних діячів) є більш ширшими, ніж межі критики та оцінки поведінки пересічного громадянина.

Однак, як зазначав Касаційний цивільний суд у складі Верховного суду в огляді судової практики у справах про захист гідності, честі та ділової репутації і автор статті з цим цілковито погоджується, що національним судам необхідно знаходити правильний баланс або пріоритет

як для правової та демократичної держави між двома конституційно гарантованими правами: правом на свободу думки і слова, правом на вільне вираження своїх поглядів та переконань, з одного боку, та правом на повагу до людської гідності, гарантіями невторчання в особисте і сімейне життя, судовим захистом права на спростування недостовірної інформації про особу, з другого боку. Саме в цьому суть правильного вирішення дифамаційного спору.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28 чер. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 27.02.2023).

2. Про інформацію: Закон України від 02 жовт. 1992 р. № 2657-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 27.02.2023).

3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-ІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 27.02.2023).

4. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 лют. 2009 р. № 1. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text (дата звернення: 27.02.2023).

5. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 бер. 2004 р. № 1618-ІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 27.02.2023).

6. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Третньої судової палати Касаційного цивільного суду від 27 чер. 2019 р. у справі № 640/1135/15-ц, провадження № 61-27175св18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82769495> (дата звернення: 27.02.2023).

References

1. Konstytutsiya Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 28 cher. 1996 r. № 254k/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (data zvernennya: 27.02.2023).

2. Pro informatsiyu: Zakon Ukrayiny vid 02 zhovt. 1992 r. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (data zvernennya: 27.02.2023).

3. Tsyvilnyy kodeks Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 16 sich. 2003 r. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (data zvernennya: 27.02.2023).

4. Pro sudovu praktyku u spravakh pro zakhyst hidnosti ta chesti fizychnoyi osoby, a takozh dilovoyi reputatsiyi fizychnoyi ta yurydychnoyi osoby: Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrayiny vid 27 lyut. 2009 r. № 1. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text (data zvernennya: 27.02.2023).

5. Tsyvilnyy protsesualnyy kodeks Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 18 ber. 2004 r. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (data zvernennya: 27.02.2023).

6. Postanova Verkhovnoho Sudu u skladi kolehiyi suddiv Tretoyi sudovoyi palaty Kasatsiynoho tsyvilnoho sudu vid 27 cher. 2019 r. u spravi № 640/1135/15-ts, provadzhennya № 61-27175sv18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82769495> (data zvernennya: 27.02.2023).

Andriy Yurovskyi

LEGAL CONSEQUENCES OF SPREADING FALSE INFORMATION ABOUT A PERSON ON THE INTERNET

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: alisa-d@ukr.net

The purpose of this article is to consider problematic issues regarding the legal consequences of spreading inaccurate information about a person on the Internet, including public persons, based on the study and generalization of the doctrinal development of legal science, the current legislation of Ukraine, and court practice. The methodological basis of the research is general scientific and special methods of scientific knowledge. The use of these methods made it possible to identify and describe the legal consequences of spreading false information about a person on the Internet. Results: it was concluded that recently, in most cases, national courts refuse to satisfy claims and do not recognize information disseminated via the Internet as unreliable and do not oblige them to refute it, since in most cases courts consider judgments against plaintiffs to be evaluative and those that criticize a person, but there is no defamation at the same time, which deprives the persons to receive proper protection and satisfaction in the judicial procedure. Discussion: as noted by the Civil Court of Cassation as part of the Supreme Court in the review of judicial practice in cases on the protection of dignity, honor and business reputation, and the author of the article fully agrees with this, that national courts need to find the right balance or priority for a legal and democratic state between two constitutionally guaranteed rights: the right to freedom of thought and speech, the right to freely express one's views and beliefs, on the one hand, and the right to respect for human dignity, guarantees of non-interference in personal and family life, judicial protection of the right to refute inaccurate information about a person, on the other hand. This is the essence of the correct resolution of a defamation dispute.

Key words: information; reliable information; unreliable information; dissemination of unreliable information; the Internet; electronic mass media; defamation dispute.

Стаття надійшла до редакції 10.03.2023